

METROPOOLREGIO AMSTERDAM

NOVEX UITVOERINGSAGENDA EN REGIONALE INVESTERINGSAGENDA

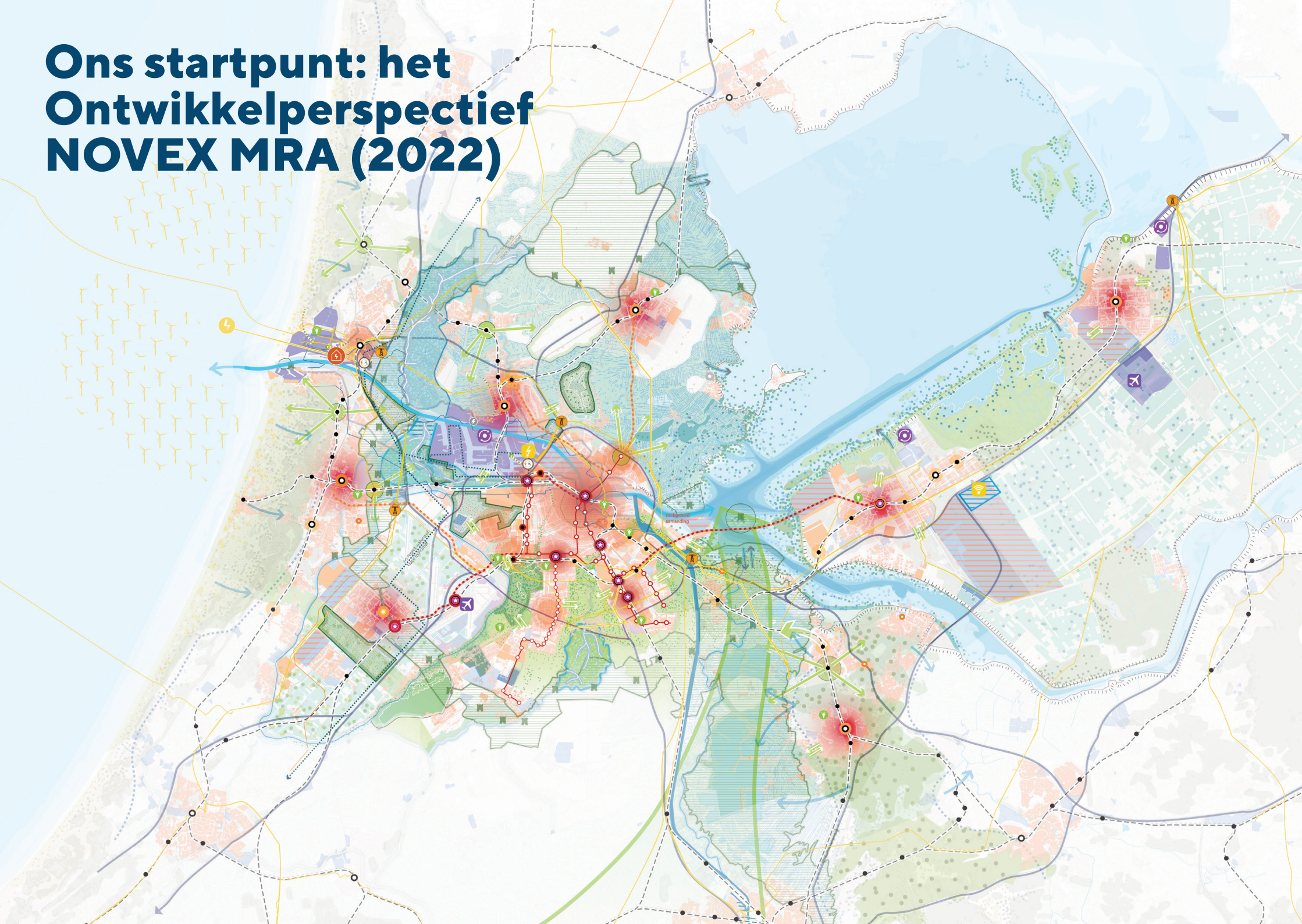
EEN SNEAK PREVIEW VAN EEN
GEZAMENLIJKE AGENDA

metropool
regioamsterdam

Rijksoverheid

Ons startpunt: het Ontwikkelperspectief NOVEX MRA (2022)

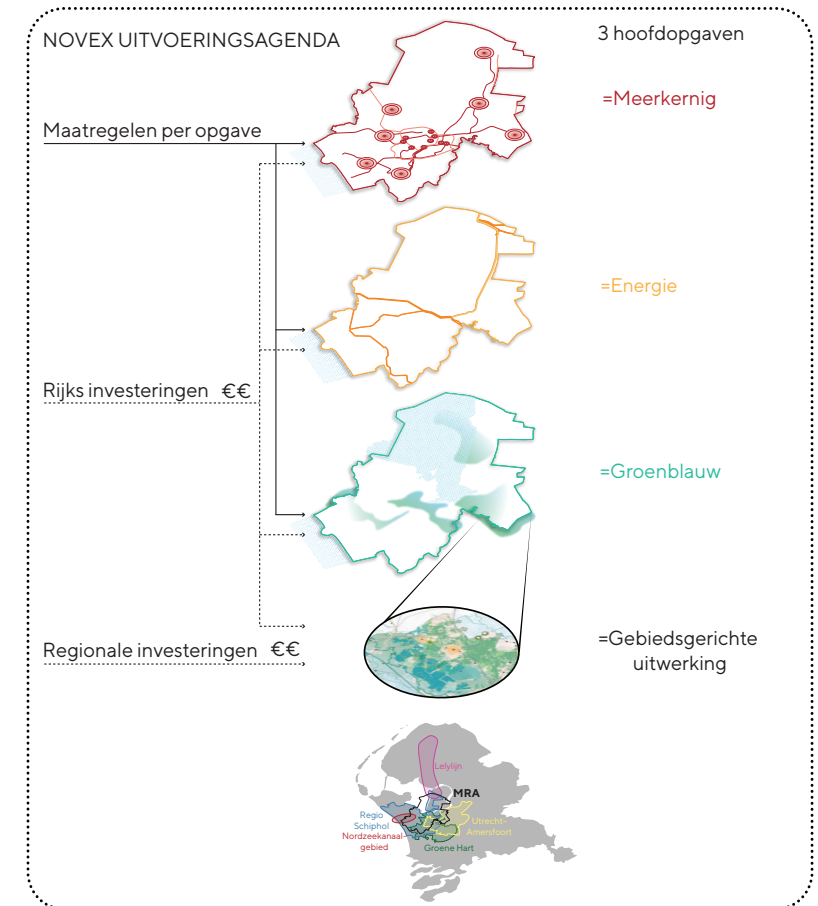
Gezamenlijke agenda voor een metropoolregio met menselijke maat

Complete steden in een gevarieerd landschap

De Metropoolregio Amsterdam (MRA) groeit hard. Tot 2030 zijn er 175.000 nieuwe huizen nodig. Die urgente bouwopgave kan niet los worden gezien van andere vraagstukken. Denk aan de transitie op het gebied van water, energie, mobiliteit en economie.

Als NOVEX-samenwerking MRA benaderen we deze vraagstukken in samenhang. Zo houden we de regio leefbaar en bestand tegen de klimaatverandering, nu en in de toekomst. En zo zorgen we dat de extra huizen en banen evenwichtig over de regio worden verspreid, zodat iedereen ervan kan profiteren.

Bijzonder aan de MRA is haar 'meerkernige structuur'. Steden en dorpen met een eigen karakter liggen in een heel gevarieerd landschap. Daar zijn we zuinig op. Daaraan ontleent de regio haar menselijke maat.

Een gezamenlijke aanpak

In 2022 is het Ontwikkelperspectief NOVEX MRA onderschreven door het Rijk en de regio. Sinds die tijd werken we samen om de ambities in het Ontwikkelperspectief NOVEX MRA om te zetten in concrete maatregelen en afspraken.

In de NOVEX Uitvoeringsagenda komen al deze maatregelen en afspraken samen in de volgende drie hoofdpogaven:

- meerkernige ontwikkeling met menselijke maat, waarin wonen, bedrijvigheid en mobiliteit samenkomen,
- groenblauw netwerk en toekomstbestendig watersysteem in en om de stad voor een leefbare en veilige metropool,
- infrastructuur voor duurzame energie.

De opgaven grijpen op elkaar in. Ze gaan alle drie over het gehele grondgebied van de MRA met elk een specifieke invalshoek. In de gebiedsgerichte uitwerking komen ze integraal samen.

Wonen en werken in de nabijheid van elkaar

De hele regio moet van de groei kunnen profiteren

We hebben in het Ontwikkelperspectief NOVEX MRA de ambitie onderschreven dat de hele regio profiteert van de groei. Dat spreekt niet vanzelf. Sommige delen van de regio groeien sneller en makkelijker dan andere.

Overall in de MRA zijn leraren, loodgieters, verpleegkundigen en andere praktijkprofessionals nodig. Maar zij kunnen niet overal in de regio wonen. In gebieden waar veel banen zijn, staan niet altijd genoeg geschikte huizen en andersom. Het gevolg is dat met name deze professionals vaak onnodig lange reistijden hebben. Die onevenwichtigheid neemt nog altijd toe. Dat zorgt niet alleen voor veel verkeersdrukke, maar ook voor ongelijke kansen.

Urgentiebrief Den Haag: groeiend tekort aan ruimte voor bedrijven

'Nijpend tekort aan personeel is overal voelbaar', aldus koning Willem-Alexander

CBS: gevolgen personeelstekort overal zichtbaar

Krapte op de arbeidsmarkt breekt alle records

Opinie: 'Laat niet alle autogarages, loodgieters en schoonmakers verkassen naar de buitenwijken'

Openbaar vervoer vaak te duur voor mensen met modaal inkomen

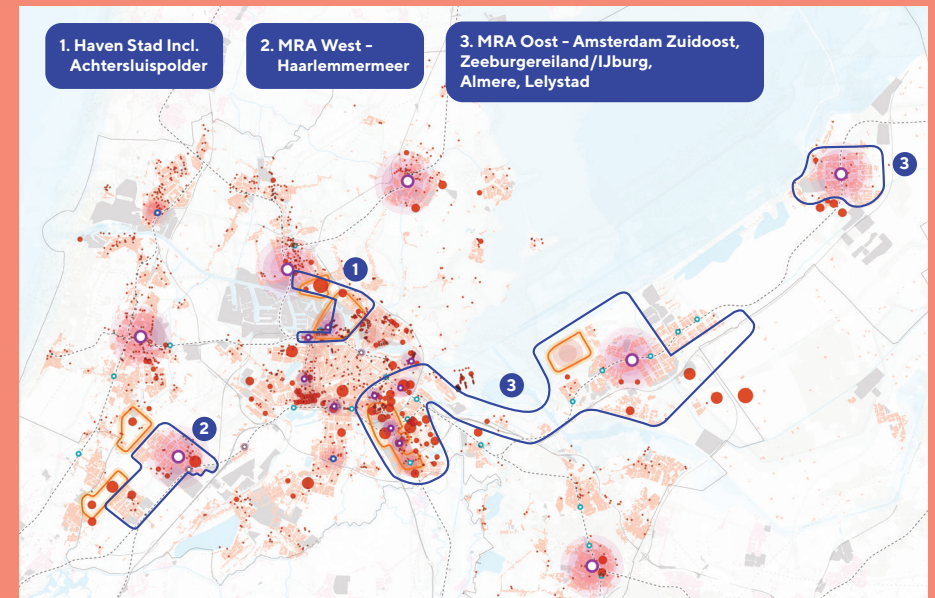
'Leraar en agent grijpen mis op markt van koophuizen'

Is er in de stad nog plek voor industrie, of krijgen woningen prioriteit?

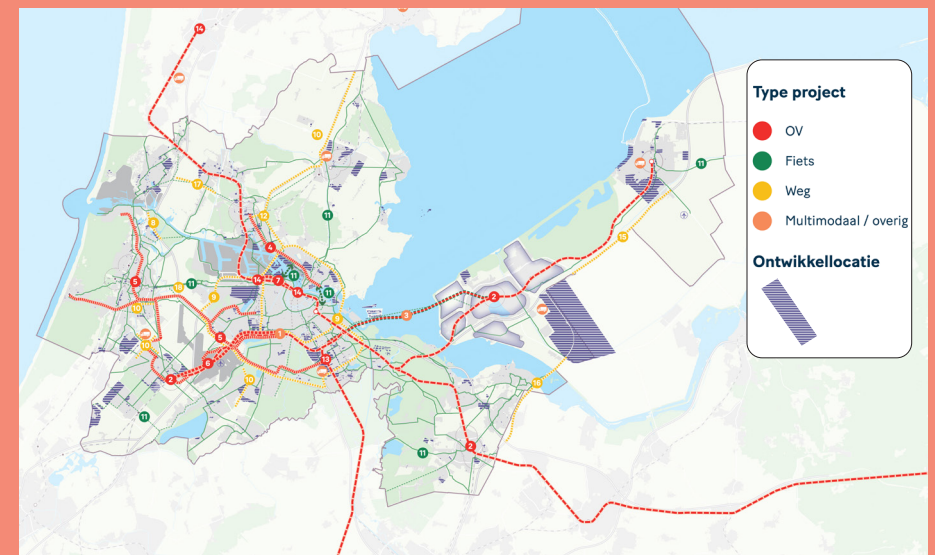
Beter afstemmen van wonen, werken en mobiliteit

Om te zorgen dat mensen en werk dicht bij elkaar komen, moet de zogenaamde woonwerkbalans verbeteren. In de Uitvoeringsagenda spreken we af hoe we woon- en werklocaties en hun onderlinge bereikbaarheid nog beter op elkaar afstemmen. Dit kan gaan om maatregelen zoals het realiseren van betaalbare woningen bij gebieden met veel werk en voorzieningen, verbetering van de bereikbaarheid, of meer werk en voorzieningen in overwegend woongebieden.

Belangrijk is om aan te sluiten bij de wensen en behoeften van de bevolking en bij de economische specialisatie van een stad of gebied. We letten erop dat er voldoende ruimte blijft voor bedrijven die niet in een woonomgeving passen.

Woningbouwopgaven in de MRA tot 2030 met plancapaciteit en grootschalige verstedelijkingslocaties

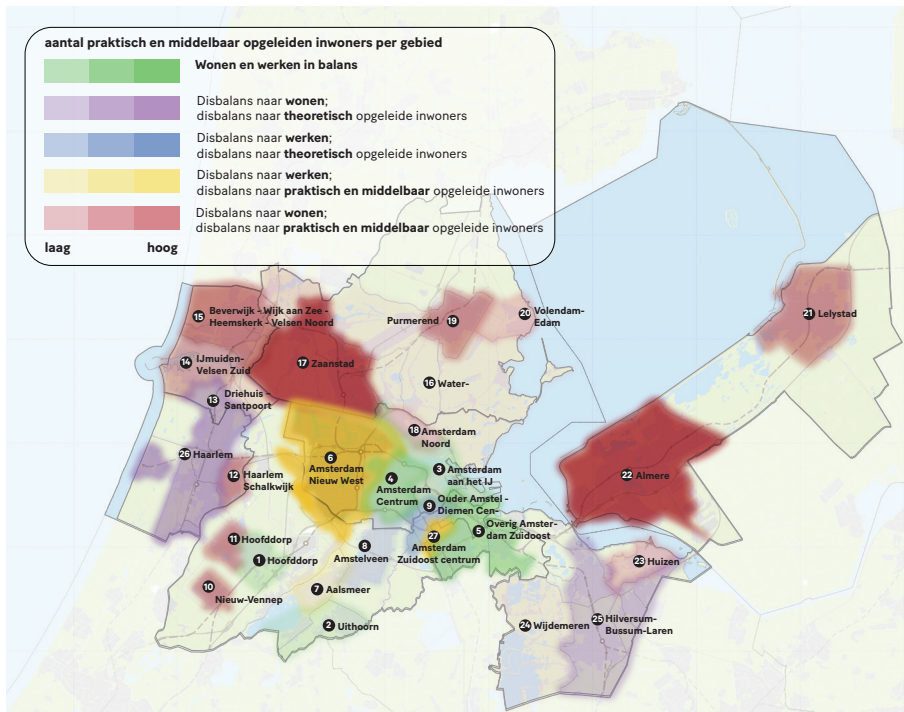
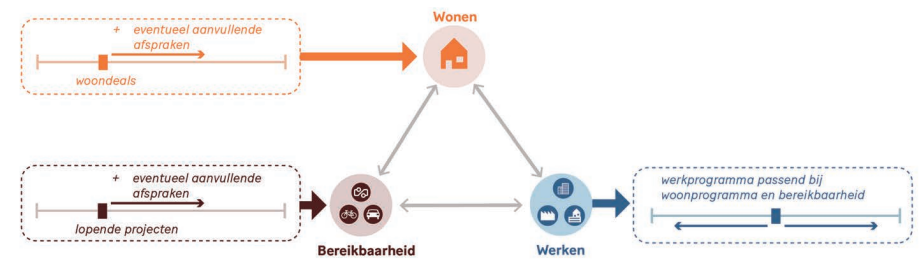
Overkoepelende bereikbaarheidsmaatregelen (SBaB) MRA

Hoe gaan we de woonwerkbalans verbeteren?

- We verdichten en mengen de plannen voor wonen en werken waar mogelijk
- We bouwen (betaalbare) woningen dichtbij voorzieningen en werk
- We maken zichtbaar welke mobiliteitsmaatregelen nodig zijn in relatie tot de woningbouwopgave en economische opgaven
- We zorgen dat er ruimte blijft voor bedrijvigheid door middel van een bedrijventerreinenstrategie
- We beschermen ruimte voor economie en stimuleren ruimte voor economie en banengroei op plekken waar overwegend gewoond wordt

Woonwerkbalans optimaliseren

Rijk en regio hebben uitvoeringsafspraken gemaakt over de woningbouwopgave en bereikbaarheid. We zullen deze afspraken optimaliseren met het oog op een goede woonwerkbalans. Dat gebeurt in samenwerking met het programma Samen Bouwen aan Bereikbaarheid (SBaB) en het programma Ruimte voor Economie.

Afspraken tussen Rijk en regio waarop wordt doorgebouwd

- de *Woondeal* met afspraken over aantallen woningen, betaalbaarheid, locaties en het wegnemen van knelpunten,
- *versnellingsafspraken* voor elf woningbouwlocaties in de vorm rijkssteun bij bovenplafonds bereikbaarheidsmaatregelen,
- de infrastructurele ontsluiting van drie *grootschalige verstedelijkingslocaties* (MRA-West, Haven-Stad, MRA-Oost),
- infrastructuurprojecten en -programma's in het *MIRT*, waaronder een pakket van projecten voor de zone Amsterdam Zuidwest, Schiphol en Hoofddorp en vervolgpakketten voor Amsterdam Bay Area.

Een leefbare en veilige metropool, nu en op lange termijn

Wisselwerking tussen stad en land

We kunnen alleen woningen blijven bouwen, als we de bewoners een leefbare en veilige woonomgeving bieden. Dit betekent onder meer dat de regio goed voorbereid moet zijn op de klimaatverandering. We moeten zorgen dat er ook in de toekomst voldoende drinkwater is, voldoende groen in de stad en een aantrekkelijk landschap op korte afstand. Sterke steden en dorpen kunnen niet zonder een sterk groenblauw netwerk. Dat geldt zeker ook voor dieren en planten. Met de ontwikkeling van het groenblauwe netwerk dragen we bij aan natuurherstel.

Het huidige watersysteem zit aan zijn limiet. Er is meer ruimte nodig voor water en het watersysteem kan nieuwe ontwikkelingen niet onbeperkt faciliteren. Daarom zetten we in op een betere wisselwerking tussen het ruimtegebruik en het watersysteem.

We wentelen de stedelijke groei niet af op het watersysteem of op het groen in en om de stad.

Essentiële vragen voor de toekomst

Keuzes die we nu maken, bepalen of volgende generaties prettig en onbezorgd in de MRA kunnen wonen en werken. Dat betekent dat we bij al onze keuzes moeten nadenken over de gevolgen op lange termijn.

Vraagstukken die we samen oppakken

- Waar kunnen we het beste betaalbare woningen bouwen die ook over enkele decennia nog steeds leefbaar en veilig zijn?
- Waar moet al dat overtollige water heen in deze drukke metropool?
- Hoe zorgen we voor voldoende ruimte voor recreatie in het groen, met de komst van zoveel extra bewoners?
- Is er voldoende drinkwater op de plekken waar we de woningen en bedrijven willen hebben?
- Blijft er genoeg zoetwater beschikbaar voor de boeren, bedrijven en natuur?

Groenblauwe maatregelpakketten voor 2030

De eerste prioriteit in de uitvoering gaat naar een selectie van 'groenblauwe maatregelpakketten'. We hebben onderstaande maatregelpakketten voor 2030 geselecteerd en gerepresenteerd op de kaart op de volgende bladzijde:

- Vier gecombineerde groenblauwe maatregelpakketten
- Vier geselecteerde groene maatregelpakketten met mogelijke koppelkansen voor blauw
- Vier geselecteerde blauwe maatregelpakketten met mogelijke koppelkansen voor groen

Hoe kunnen we deze maatregelen financieren?

Investeringen in het groen in en om de stad leveren in de toekomst enorm veel baten op. Dat blijkt uit NOVEX MRA-onderzoek. Voor investeringen in het watersysteem geldt hetzelfde. Die zijn onmisbaar om de regio leefbaar en veilig te houden. De baten komen echter niet altijd terecht bij de partijen die daarvoor de kosten hebben gemaakt. Dat maakt onderzoek noodzakelijk naar hoe we deze maatregelen kunnen financieren.

GROENBLAUWE MAATREGELEPAKKETTEN

Groenblauwe zone Oer-IJ

- Opstellen scenario studie en masterplan Oer-IJ
- Onderzoek reservering voor (piek)waterberging Houtrakpolder

Openhouden groenblauwe scheggen

- Uitwerken toekomstkader Amstelscheg
- Realiseren recreatieve toegangspoorten Amstelscheg
- Oplossen toegankelijkheidsknelpunten Noord
- Realiseren ecologische pilot

Vergroten Nationaal Park Nieuwland

- Realiseren toegankelijkheidsmaatregelen
- Verbeteren waterkwaliteit

Verziltling

- Onderzoek beperken verziltling ARK/NZK

Zuid-Kennemerland - Spaarnwoude

- Realiseren 'hoefijzer' + kwaliteitsslag entreegebieden Spaarnwoude

Wateroverlast verminderen

- Toekomstbestendige balgstuwen Haarlemmermeerpolder

Amsterdam Bay Area

- Ecologische maatregelen Markermeer-IJmeer en groenstructuren Pampusshout

Westeinderscheg

- Transformatie verouderde glastuinbouw Westeinderscheg + groene verbinding

Wateroverlast verminderen

- Onderzoek aanleghoogte oeverlanden in het ARK/NZK
- Onderzoek verbeteren afvoercapaciteit ARK/NZK (gemaal IJmuiden + nieuw)
- Onderzoek ruimtelijke reservering ARK/NZK opzet calamiteitenpeil

Toekomstbestendige Heuvelrug Gooi en Vechtstreek

- Vervolgfase Toekomstbestendige Heuvelrug Gooi en Vechtstreek
- Verlengde verkenningsfase WAAG

MRA brede maatregelpakketten

€ Inpassing, mitigatie en compensatie energiehoofdinfrastructuur MRA

🔍 Zoetwaterbeschikbaarheid: Onderzoek zoetwaterbeschikbaarheid MRA

⚡ Waterveiligheid: Ruimte vrijhouden rond keringen en profiel van vrije ruimte

🔍 Wateroverlast verminderen door ruimte voor water: Onderbouwing prioritaire piekwaterbergingsgebieden

Schakelen met nieuwe infrastructuur voor energie

Iedere woning die erbij komt, en ieder bedrijf dat zich vestigt, moet kunnen rekenen op een aansluiting op het energienet. De vraag naar schone elektriciteit stijgt snel. Tegelijk loopt het stroomnet vol.

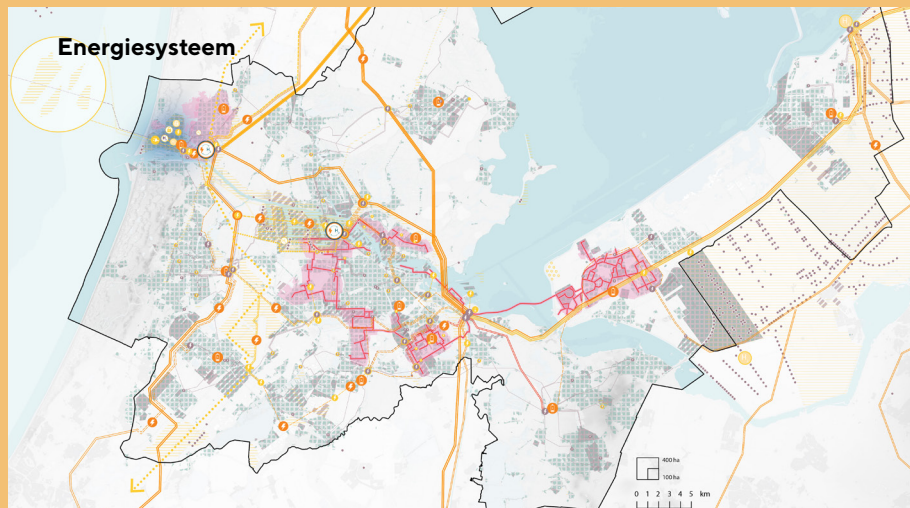
Rijk, provincies en energiebedrijven werken hard aan de transitie naar een duurzaam energiesysteem. Deze transitie vraagt veel ruimte. Ruimte die in deze regio beperkt is. Vanuit de MRA NOVEX Uitvoeringsagenda bekijken we wat deze transitie ruimtelijk betekent voor de verstedelijking van de MRA op lange termijn. Zo doen we ontwerpend onderzoek naar hoe te verstedelijken als energie beperkt beschikbaar is.

TNO **Versneld uitbreiden energie-
infrastructuur noodzakelijk**

Windturbines dicht bij huizen:
ondanks protest komen ze er toch

**Mogelijk gigantische groene
waterstofabriek in
Amsterdamse haven**

**Vaker protest verwacht bij
nieuwe elektriciteitshuisjes:
Amsterdam krijgt er tot 2600
meer, twee keer zoveel**

Wat kan waar en wanneer?

Alle maatregelen en afspraken hangen met elkaar samen. Die samenhang komt in beeld in een aantal gebiedsgerichte uitwerkingen. Daarin wordt duidelijk of alle maatregelen wel tegelijk kunnen en waar keuzes gemaakt kunnen worden. Bijvoorbeeld in de fasering van de woningbouwopgave in relatie tot de opgaven met betrekking tot bedrijventerreinen of de beschikbaarheid van energie en drinkwater. Wat kan waar en wanneer?

In het Ontwikkelperspectief hebben we zeven deelgebieden onderscheiden, met allemaal hun eigen kenmerken:

IJmond en Zuid Kennemerland

Wonen, werken en recreëren bij kust en duin

Zaanstreek, Waterland, corridor Amsterdam-Hoorn

Inclusieve steden in een eigentijds Hollands landschap

Oostflank en Markermeer/IJmeer

Ontwikkelen van complete steden aan het water

Gooi en Vechtstreek

Klimaatbestendig, recreatief en cultureel waardevol landschap

Zuidflank MRA

Leefbare internationale entree van Nederland

Noordzeekanaalgebied

Samen werken in de uitvoering - NOVEX Noordzeekanaalgebied

Amsterdam

Groene wereldstad, creatieve handelsstad en cultureel hart van Nederland

Op sommige plaatsen overlapt NOVEX-MRA met andere NOVEX-gebieden: Noordzeekanaalgebied, Schiphol en omgeving, Groene Hart en Lelylijn. Rijk en regio maken ook in die NOVEX-gebieden afspraken. In de gebiedsgerichte uitwerkingen wordt ook de samenhang met deze andere NOVEX-afspraken zichtbaar.

Vervolg

In het aankomende jaar werken MRA en Rijk gezamenlijk toe naar het vaststellen van de Uitvoeringsagenda 1.0 en het vaststellen van de regionale investeringsagenda 1.0 (RIA 1.0).

TIJDSLIJNEN

najaar
2024

voorjaar
2025

BOL
2025

najaar
2025

BO MIRT
2025

Meerkernige ontwikkeling

Fasering wonen,
werken,
bereikbaarheid

Vaststellen
Uitvoerings-
agenda 1.0

Kosten baten
analyse en
financierings-
mogelijkheden

Vaststellen
RIA 1.0 en
investerings-
beslissingen
projecten

Groenblauw

Kosten baten
analyse
maatregelpakketten
en fasering

Vaststellen
Uitvoerings-
agenda 1.0

Financierings-
mogelijkheden

Vaststellen
RIA 1.0 en
investerings-
beslissingen
projecten

Energie

Resultaten
onderzoek
ruimtelijke impact
energiesysteem

Vaststellen
Uitvoerings-
agenda 1.0

Concretiseren
mogelijke
maatregelen

Vaststellen
RIA 1.0 en
investerings-
beslissingen
projecten

Integrale gebiedsgerichte uitwerkingen

Integreren
maatregelen en
vraagstukken in
gebied

Vaststellen
Uitvoerings-
agenda 1.0

Concretiseren
maatregelen en
financieringsmo-
gelijkheden

Vaststellen
RIA 1.0 en
investerings-
beslissingen
projecten